

**Sprawozdanie z realizacji planu pracy
Suwalskiego Parku Krajobrazowego na 2016 rok.**

Lp.	Planowane działania	czas realizacji (miesiące)	Wykonanie zadania
I. Ochrona przyrody i krajobrazu			
1.	Prace monitoringowe:		
a)	populacji bociana białego,	VII-VIII	Skontrolowano 87 gniazd, stwierdzono 69 par bocianów, w tym 48 par z młodymi. W granicach SPK skontrolowano 68 gniazd, 52 gniazda były zajęte, 104 osobniki dorosłe, 81 osobników młodych; średnia liczba młodych 1,6 młodych/parę dorosłych i 2,4 młodych/ parę dorosłych, która wyprowadziła lęg
b)	miejsc hibernacji nietoperzy,	II	Skontrolowano 16 piwnic ziemianek, we wszystkich zimowało od 4 do 16 osobników nietoperzy. Łącznie stwierdzono zimowanie 158 nietoperzy należących do 5 gatunków: nocek rudy (61 os.), mroczek pozłocisty (34 os.), gacek brunatny (29 os.), mopek (23 os.), nocek Natterera (11 os.).
c)	populacji płazów w czasie wiosennej wędrówki w Malesowiznie	IV - V	Rozstawiono płotki wzdłuż szosy w pobliżu łąk w dolinie rz. Czarnej Hańczy, aby sprawdzić, czy jest to trasa migracji płazów. Schwymano kilka osobników ropuchy szarej. Nie ma konieczności zabezpieczania tego odcinka drogi w przyszłości.
c)	widzialność krążka Secchiego w wybranych jeziorach SPK (m.in. Hańcza, Szurpiły, Jaczno)	III - X	Badania prowadzono latem w każdym jeziorze w minimum 3 punktach, dla każdego jeziora podano widzialność minimalną i maksymalną w metrach: jez. Hańcza 7-8; jez. Jaczno 2,5-4; jez. Szurpiły 1,5-2
2.	Inwentaryzacje przyrodnicze: organizmów wodnych jeziora Linówek i wydry.	IV-IX	Wykonano inwentaryzacje przyrodnicze: a) ichtiofauna jez. Linówek: schwymano 144 osobniki ryb należących do 5 gatunków: płoć (101 os.), okoń (39 os.), wzdręga (2 os.), szczupak (1 os.), karaś złocisty (1 os.), wszystkie gatunki należą do rodzimej fauny krajowej, nie schwymano żadnego przedstawiciela gatunków chronionych b) wydra: śladów obecności wydry poszukiwano na głównych rzekach SPK tj. Czarnej Hańczy i Szeszupie; łącznie skontrolowano 7 potencjalnych stanowisk, na 3 stanowiskach stwierdzono świeże ślady obecności wydry, na 1 stanowisku stare ślady, na 3 stanowiskach nie stwierdzono śladów obecności wydry. Wydra zasiedla obie rzeki.
3.	Organizowanie działań związanych z czynną ochroną przyrody na terenie rezerwatów "Głazowisko Bachanowo nad Czarną Hańczą" i "Rutka" oraz na terenie użytku ekologicznego jez.	IV-XI	Na terenie rezerwatów: "Głazowisko Bachanowo nad Czarną Hańczą" i "Rutka" prowadzony był ekstensywny wypas bydła. W rezerwacie "Głazowisko Bachanowo" wypas prowadzili właściciele gruntu, w "Rutce" dzierżawca, tj. Stowarzyszenie Miłośników SPK "Kraina Hańczy".
4.	Organizowanie działań związanych z usuwaniem z terenu SPK gatunków obcych roślin inwazyjnych.	V - X	Wykaszenie barszczu Sosnowskiego w miejscowości Wodziłki i Sidory.

5.	Kontynuacja współpracy z Zakładem Energetycznym w celu zamontowania platform dla gniazd bociana białego na słupach linii energetycznych.	X-XI	Kontynuacja współpracy z zakładem energetycznym (PGE Dystrybucja Białystok) w celu zamontowania platform dla gniazd bociana białego na słupach linii energetycznych: w 2016 r. zakład zamontował platformy na wszystkich słupach zgłoszonych przez SPK w 2015 roku; jesienią SPK zgłosił 5 nowych słupów energetycznych na terenie parku i w okolicy, na których bociany założyły nowe gniazda
6.	Opieka nad zwierzętami wymagającymi leczenia, odłów i przekazywanie do azylu dla dzikich zwierząt.	I-XII	Opieka nad zwierzętami wymagającymi leczenia, odłów i przekazywanie do azylu dla dzikich zwierząt: przeprowadzono 2 interwencje, odłowiono wyziębioną czaplę siwą oraz rannego bociana białego, oba ptaki przewieziono do ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt
7.	Bieżący przegląd stanu oznakowania granic Parku oraz obiektów prawnie chronionych (pomniki przyrody, rezerwaty, użytki ekologiczne) na terenie Parku. Uzupełnianie braków lub zgłaszanie organom nadzorującym obiekty chronione.	V-X	W ciągu sezonu dokonywano przeglądu oraz uzupełniano oznakowania turystycznego na szlakach, ścieżkach poznawczych, i rezerwatach przyrody SPK.
8.	Realizacja projektu „Czynna ochrona i popularyzacja elementów przyrodniczych obszarów chronionych Suwalszczyzny” ze środków NFOŚiGW we współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK "Kraina Hańczy".	I-VI	<p>W ramach projektu „Czynna ochrona i popularyzacja elementów przyrodniczych obszarów chronionych Suwalszczyzny” zakładającego realizację 20. inicjatyw społecznych, dofinansowanych ze środków NFOŚiGW w ramach programu „Wzmocnienie działań społeczności lokalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju”, w latach 2015-2016, przy współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK „Kraina Hańczy” zrealizowano następujące zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. OCHRONA OWADÓW GNIAZDUJĄCYCH W GLINIE – warsztaty budownictwa z gliny ukazały glinę jako cenny, naturalny materiał budowlany, który pełni również ważną rolę w ochronie owadów zapylających. 2. OCHRONA MIKRO- i MAKROORGANIZMÓW ŻYJĄCYCH W MARTWYM DREWIE - warsztaty wyplatania płotów z nieokorowanych gałęzi przedstawiły prosty przykład ochrony siedlisk organizmów saproksylicznych (uzależnionych od martwego drewna). 3. OCHRONA BIORÓŻNORODNOŚCI OBSZARÓW WIEJSKICH – ODTWARZANIE TRADYCYJNYCH SADÓW - warsztaty sadownicze przybliżyły zasady zakładania i pielęgnacji wysokopiennych sadów. W terenie powstało 12 nowych sadów przydomowych. 4. TWORZENIE PRZYDOMOWYCH I PRZYDROŻNYCH ZADRZEWIEŃ PRZY WYŁĄCZNYM UDZIALE RODZIMYCH GATUNKÓW DRZEW I KRZEWÓW –posadzono przy gospodarstwach agroturystycznych, szkołach, urzędach gminy i innych ośrodkach około 700 sadzonek drzew i krzewów, min. brzozę brodawkowatą, dąb szypułkowy, głóg jednoszyjkowy, jarząb zwyczajny, jałowiec, pospolity, kalinę koralową, klon pospolity, lipę drobnolistną, trzmielinę zwyczajną. 5. OCHRONA BIORÓŻNORODNOŚCI OBSZARÓW WIEJSKICH SUWALSZCZYZNY – ODTWARZANIE HODOWLI RODZIMYCH RAS KUR – do 20 gospodarstw trafiło po 20-30 sztuk piskląt rodzimej rasy kury - zielononóżki kuropatwianej. W dwóch gospodarstwach zbudowano kurniki oraz ustawiono inkubatory, w których będą dokonywane wylęgi zielononóżki w następnych latach. 6. OCHRONA GNIAZD BOCIANA BIAŁEGO – w pięciu miejscach na terenie Suwalskiego Parku Krajobrazowego ustawiono drewniane słupy z platformami pod bocianie gniazda. Konstrukcje mają na celu odciążenie dachów i starych, niestabilnych drzew, na których dotąd znajdowały się gniazda bociana białego.

7. WYPOSAŻENIE SZLAKÓW TUR. W MIEJSCA ODPOCZYNKU Z ZASTOSOWANIEM ROZWIĄZAŃ SŁUŻĄCYCH OCHRONIE PRZYRODY – wyposażenie gospodarstw agroturystycznych oraz miejsc przy szlakach turystycznych (łącznie 5) w wiaty rekreacyjne, w które wbudowano gliniane murki i drewniane płoty. Ich zadaniem jest prezentacja prostych rozwiązań służących ochronie przyrody (patrz inicjatywa 1 i 2).

8. ZIOŁOWE OGRODY – OCHRONA FLORY SUWALSZCZYZNY – warsztaty zielarskie przybliżyły właściwości i zastosowanie niektórych roślin w domowej aptece, kuchni i kosmetologii. Sześć gospodarstw agroturystycznych zdecydowało się na założenie ziołowych ogrodów.

9. CZYNNA OCHRONA NIETOPERZY POPRZEZ TWORZENIE DODATKOWYCH MIEJSC POBYTU LETNIEGO – mieszkańcy Suwalskiego Parku Krajobrazowego otrzymali 70 drewnianych budek dla nietoperzy, które zawieszono w miejscach, gdzie ograniczona jest ilość dogodnych miejsc ich pobytu w okresie letnim.

10. CZYNNA OCHRONA NIETOPERZY POPRZEZ REMONT I ZABEZPIECZANIE PIWNICZEK ZIEMNYCH – w celu zwiększenia miejsc zimowego snu nietoperzy (hibernacji) zabezpieczono pięć piwniczek ziemnych przed przemarzaniem i przeciągami. Wstawiono w nich nowe drzwi, uzupełniono ubytki w ścianach oraz zamontowano dodatkowe cegły „dziurawki”.

11. OGRANICZENIE ANTROPOPRESJI NA PUNKTACH WIDOKOWYCH SUWALSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO – na punktach widokowych w Turtulu, „Na ozie” w Smolnikach i na Górze Cisowej wymieniono stare i zniszczone użytkownikami schody i poręcze. Poprawiło to bezpieczeństwo turystów oraz zabezpieczyło zbocza wzniesień przed wydeptywaniem i erozją.

12. OGRANICZENIE WPLYWU RUCHU TURYSTYCZNEGO NA STAN ZACHOWANIA REZERWATU „JEZIORO HAŃCZA” – przy drodze prowadzącej na Górę Leszczynową (272 m n.p.m.) zmieniono nawierzchnię parkingu samochodowego ze żwirowej na bruk z kamienia polnego. Parking pomieści teraz przynajmniej 5 samochodów osobowych.

13. OSZCZĘDZAM ENERGIĘ – DBAM O ŚRODOWISKO. ZASTOSOWANIE KOLEKTORÓW SŁONECZNYCH W BAZIE EDUKACYJNEJ I KWATERACH AGROTURYSTYCZNYCH SUWALSZCZYZNY – przy bazie edukacyjnej w Turtulu oraz przy dwóch gospodarstwach agroturystycznych zamontowano kolektory słoneczne do ogrzewania wody użytkowej.

14. BUDOWA IZOLATKI DLA DZIKICH PRZEBYWAJĄCYCH W OŚRODKU REHABILITACJI ZWIERZĄT CHRONIONYCH W MIKOŁAJÓWCE (20 m²).

15. OCHRONA CENNYCH GATUNKÓW RYB WYSTĘPUJĄCYCH W WODACH SUWALSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO – przy siedzibie Suwalskiego Parku Krajobrazowego w Turtulu powstała mini ścieżka edukacyjna, której tematyka skupia się wokół ryb występujących w wodach Parku. Instalacja obrazuje środowisko wodne i wyposażona jest w modele 15 gatunków ryb i tabliczek z ich nazwami (również w alfabecie Braile’a) oraz ciekawostkami.

16. PUNKTY SAMOOSŁUGOWYCH STACJI NAPRAWY ROWERÓW PRZY TRASIE ROWEROWEGO SZLAKU POLSKI WSCHODNIEJ – przy siedzibie Suwalskiego Parku Krajobrazowego w Turtulu i w Miejscu Obsługi Rowerzystów w Rutce ustawiono stacje samodzielnej naprawy rowerów wyposażone w pompki oraz inne niezbędne narzędzia.

			<p>17. OCHRONA PTAKÓW DZIUPŁAKÓW NA OBSZARZE SPK I TERENACH SĄSIEDNICH - wiosną 2015 roku przekazano mieszkańcom Suwalskiego Parku Krajobrazowego 50 budek lęgowych dla ptaków. Zasady prawidłowego zawieszania budek zostały przedstawione przez ornitologa podczas zorganizowanych w tym celu warsztatów.</p> <p>18. OGRODY DESZCZOWE JAKO MODELOWE ROZWIĄZANIA DLA AGROTURYSTYKI I OBIEKTÓW TURYSTYCZNYCH NA SUWALSZCZYŹNIE – przy jednej z kwater agroturystycznych powstał ogród, dzięki któremu mniej wody deszczowej trafia do kanalizacji. W ogrodzie takim woda filtrowana jest z zanieczyszczeń dzięki sadzonym roślinom hydrofitowym oraz odpowiednio dobranym warstwom piasku i żwiru.</p> <p>19. WYPOSAŻENIE RZEKI CZARNA HAŃCZA (NA STAWIE TURTULSKIM) W INFRASTRUKTURĘ ZABEZPIECZAJĄCĄ STREFĘ PRZYBRZEŻNĄ WODY - na Czarnej Hańczy przy siedzibie SPK w Turtulu zbudowany został drewniany pomost do cumowania kajaków i zejścia kajakarza na ląd. Pomost spełnia też funkcje edukacyjne i służy obserwacji środowiska wodnego. Zadanie dofinansowało też Województwo Podlaskie.</p> <p>20. OCHRONA MIEJSC ROZRODU PŁAZÓW – jesienią 2015 roku odtworzono trzy zarośnięte oczka wodne poprzez odkrzaczenie i usunięcie osadów dennych.</p>
9.	Udział w postępowaniach administracyjnych związanych z wydawaniem decyzji na wycinkę drzew na gruntach miasta Suwałki.	I-XII	W ramach postępowań administracyjnych związanych z wydawaniem zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów wpłynęły 42 wnioski o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew/krzewów, 1 wniosek o umorzenie opłat za usunięcie drzew/krzewów i 1 informacja o usunięciu złomu/wywrotu. Wszczęto z urzędu 1 postępowanie w sprawie umorzenia opłaty za usunięcie drzew. Wydano 2 decyzje o umorzeniu opłaty za usunięcie drzew/krzewów i 34 decyzje rozstrzygające wnioski o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew/krzewów. Opłatę za usunięcie drzew naliczono w 6 decyzjach (w 4 za wszystkie drzewa, w 2 za część drzew), we wszystkich termin opłaty odroczone na okres 3 lat od dnia upływu terminu na wykonanie nasadzeń zastępczych. Wydano zezwolenie na usunięcie 300 drzew (w tym przesadzenie 15), i 79,2 m ² krzewów, oraz odmówiono zgody na wycinkę 62 drzew. W 29 decyzjach zobowiązano wnioskodawcę do wykonania nasadzeń zastępczych. Z powodu nie uzupełnienia braków formalnych przez wnioskodawców bez rozpoznania pozostawiono 1 wniosek w całości i 3 wnioski częściowo. Do rozpatrzenia innym organom zgodnie z kompetencjami przekazano 4 wnioski.
II. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń parku			
1.	Patrolowanie terenu Parku i otuliny w celu identyfikacji i oceny potencjalnych zagrożeń, w tym pod kątem przestrzegania zapisów planu ochrony Parku oraz innych przepisów z zakresu ochrony środowiska (m.in. gospodarki odpadami, utrzymania porządku, pozyskiwania kopalin, nawożenia gnojowicą, odprowadzania ścieków bytowych).	I-XII	Straż na bieżąco patrolowała teren Parku i otuliny w celu identyfikacji i oceny potencjalnych zagrożeń, w tym pod kątem przestrzegania zapisów planu ochrony Parku oraz innych przepisów z zakresu ochrony środowiska, m.in. gospodarki odpadami, utrzymania porządku (straż na bieżąco oczyszczała kosze ustawione przy obiektach turystycznych (w Starej Hańczy, przy rezerwacie "Rutka" i "Głazowisko Bachanowo", w Turtulu, przy Górze Cisowej) oraz porzucone przy drogach), straż nie stwierdziła nielegalnego pozyskania kopalin na terenie SPK, niezgodnego z przepisami nawożenia gnojowicą i odprowadzania ścieków bytowych.

2	Współpraca i współdziałanie z organami administracji państwowej (m.in. RDOŚ, WIOŚ, Policją, Inspektorem Nadzoru Budowlanego) w zakresie przestrzegania zakazów obowiązujących na terenie Parku	I-XII	Współpraca realizowana była poprzez opiniowanie projektów decyzji o warunkach zabudowy (RDOŚ w Suwałkach) oraz zgłoszenie 2 samowoli budowlanych do Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Suwałkach.
3.	Kontrola i uzupełnienie oznakowania i zabezpieczenie terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych zarządzanych przez Park.	V	Na bieżąco kontrolowano stan oznakowania i zabezpieczenia terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu i rekreacji na obszarach wodnych zarządzanych przez Park. Uzupełnienie oznakowania w Starej Hańczy i Szurpiłach.
4.	Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających na: a) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami ratownictwa wodnego miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpielii, b) edukacji dzieci i młodzieży szkolnej na temat bezpieczeństwa na wodzie.	III-IX	4. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających na: a) na podstawie wspólnie wypracowanego dokumentu "Analiza zagrożeń i program poprawy bezpieczeństwa na wodach SPK", Park wspólnie z policją i podmiotami ratownictwa wodnego nadzorował miejsca niebezpieczne, w tym w szczególności zwyczajowo wykorzystywanych do kąpielii (w Starej Hańczy nad jeziorem Hańcza i w Czajewszczyźnie, nad jeziorem Szurpiły), b) pracownicy Parku przed sezonem letnim prowadzili pogadanki na temat bezpiecznego korzystania z wód.

III. Ochrona wartości historycznych i kulturowych

1.	Współpraca z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz z innymi jednostkami upowszechniającymi wartości historyczno-kulturowe obszaru Parku w zakresie ochrony obiektów istotnych dla kultury i tradycji regionu.	I-XII	Współpraca z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków związana z zagospodarowaniem turystycznym zabytkowego parku podworskiego w Starej Hańczy (wycinka i usuwanie wywrotów parkowych drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi przebywających w parku).
2.	Prowadzenie ewidencji oraz gromadzenie informacji na temat obiektów cennych pod względem kulturowym i historycznym.	I-XII	Park na bieżąco prowadzi ewidencję oraz gromadzenie informacji na temat obiektów cennych pod względem kulturowym i historycznym.
3.	Inicjowanie i organizowanie prac związanych z ochroną i zagospodarowaniem turystycznym obiektów cennych pod względem kulturowym.	I-XII	Monitorowanie i organizowanie prac w objętym ochroną konserwatorską parku podworskim w Starej Hańczy. W ramach prac mających na celu udostępnienie parku turystom, przeprowadzono koszenia i usuwanie martwych drzew zagrażających bezpieczeństwu. Dokonywano bieżących remontów infrastruktury (parkingu, kładek, oznakowania, tablic informacyjnych).
4.	Utrzymanie efektu ekologicznego i rzeczowego w Starej Hańczy w ramach projektu „Renowacja zabytkowego parku podworskiego w Starej Hańczy”. Regularne wykaszanie i udrażnianie ciągów komunikacyjnych w części parku podworskiego.	I-II	W ramach projektu „Renowacja zabytkowego parku podworskiego w Starej Hańczy” wykonano prace mające na celu utrzymanie efektu ekologicznego, poprzez regularne wykaszanie i odkrzacanie parku w Starej Hańczy. Na bieżąco udrażniano ciągi komunikacyjne udostępniając część parku dla turystów.

IV. Działalność edukacyjna			
1. Organizacja:			
a)	XV edycji ogólnopolskiego konkursu wiedzy przyrodniczej „Poznajemy parki krajobrazowe Polski” – etap III (parkowy) i etap IV wojewódzki dla uczniów szkół gimnazjalnych;	I-III	III i IV etap XV edycji ogólnopolskiego konkursu wiedzy przyrodniczej „Poznajemy parki krajobrazowe Polski”, w którym wzięli udział uczniowie z trzech szkół gimnazjalnych: z Wizajn, Jeleniewa i Przerośli. W pierwszym etapie do konkursu przystąpiło 33 uczniów , w III -12 uczniów, natomiast w IV wojewódzkim uczestniczyły trzy czteroosobowe drużyny, reprezentujące parki krajobrazowe województwa podlaskiego.
b)	międzyszkolnego konkursu wiedzy o SPK pt. „Młody strażnik SPK” dla uczniów klas V-VI SP;	III-XII	międzyszkolny konkurs wiedzy o SPK pt. „Młody strażnik SPK”, dla uczniów klas V-VI SP. W konkursie wzięło udział 46 uczniów ze Szkół Podstawowych: w Wizajnach, Przerośli i Rutce-Tartak.
c)	międzyszkolnego konkursu plastycznego pt. „W krainie ozów-niezwykłe krajobrazy SPK” dla uczniów klas „0” – IV SP. Przygotowanie	III-IV	międzyszkolny konkurs plastyczny pt. „W krainie ozów-niezwykłe krajobrazy SPK” dla uczniów klas 0-IV SP. Na konkurs nadesłano 154 prac . Przygotowano pokonkursową wystawę prac plastycznych.
d)	VI edycja międzyszkolnego konkursu na wykonanie stroju ekologicznego z surowców wtórnych połączonego z konkursem wiedzy nt. odpadów pn. „Bądź EKO - Bądź TRENDY” dla uczniów SP;	V-VI	VI edycję międzyszkolnego konkursu na wykonanie stroju ekologicznego z surowców wtórnych połączonego z konkursem wiedzy na temat odpadów pn. „Bądź EKO-Bądź TRENDY” dla uczniów szkół podstawowych. W konkursie uczestniczyło 37 uczniów .
e)	VI edycji międzyszkolnego konkursu plastycznego na projekt ekologicznej kartki świątecznej o tematyce bożonarodzeniowej i noworocznej pt. „Moja kartka świąteczna” dla uczniów przedszkoli i klas „0”- III SP;	XI-XII	VI edycję międzyszkolnego konkursu plastycznego na projekt ekologicznej kartki świątecznej o tematyce bożonarodzeniowej i noworocznej pt. „Moja kartka świąteczna” dla uczniów przedszkoli i klas 0-III SP. Na konkurs nadesłano 165 prac .
2. Edukacja dzieci i młodzieży:			
a)	organizowanie i prowadzenie zajęć „Zielonej szkoły w Turtulu”;	I-XII	w 2016 r. SPK prowadził zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży w ramach „Zielonej Szkoły w Turtulu” w zakresie ochrony środowiska, ekologii, geologii, geomorfologii, historii i kultury regionu. Z zajęć skorzystało 3880 osób .
b)	organizacja cyklu spotkań edukacyjnych „Świat wokół nas-poznajemy SPK” dla uczniów SP z terenu SPK i otuliny;	III-V	zorganizowano cykl spotkań edukacyjnych „Świat wokół nas-poznajemy SPK” dla uczniów SP z terenu SPK i otuliny. W zajęciach uczestniczyły 132 osoby .
c)	organizacja zajęć pn. „Zimowe spotkania z SPK” dla dzieci i młodzieży z terenu Parku i okolicy w okresie ferii zimowych;	I-II	zorganizowano zajęcia pn. „Zimowe spotkania z SPK” dla dzieci i młodzieży z terenu Parku i okolicy w okresie ferii zimowych. W zajęciach uczestniczyło 74 uczniów z Zespołu Szkół Samorządowych w Rutce-Tartak, Zespołu Szkół w Jeleniewie, Zespołu Szkół nr 9 w Suwałkach oraz Szkoły Podstawowej w Poddubówku.
d)	popularyzacja wiedzy o Parku wśród uczniów różnych typów szkół spoza Parku.	I-XII	w ramach popularyzacji wiedzy o Suwalskim Parku Krajobrazowym dla szkół spoza Parku, zorganizowano zajęcia wyjazdowe w Zespole Szkół Sióstr Selezjanek (Technikum Obsługi Ruchu Turystycznego), w Publicznym Gimnazjum w Suwałkach, prowadzonym przez Oddział Terenowy Stowarzyszenia OHP w Suwałkach oraz dla grupy dzieci i młodzieży przebywającej na zielonej szkole w Ośrodku Maniówka w Nowej Wsi. Tematyka zajęć dotyczyła rozwoju turystyki w Suwalskim Parku Krajobrazowym, walorów przyrodniczo-krajobrazowych SPK oraz metod postępowania z odpadami. W zajęciach wzięło udział 103 uczniów .

3. Organizacja i udział w akcjach i imprezach związanych z kalendarzem ekologicznym, m.in.:		
a)	Dnia Ziemi (22 kwietnia) – impreza plenerowa dla dzieci i młodzieży,	IV zorganizowano Dzień Ziemi - imprezę plenerową w siedzibie SPK w Turtulu, w trakcie której nastąpiło m.in. rozstrzygnięcie wcześniej ogłoszonego konkursu plastycznego pn. <i>"W krainie ozów - niezwykle krajobrazy SPK"</i> . W czasie imprezy można było m.in. zwiedzić pokonkursową wystawę prac plastycznych, Izbę Pamięci Jaćwieskiej w Szurpiłach, a także przespacerować się fragmentem ścieżki poznawczej "Na Górę Zamkową" i poznać historię Jaćwingów na Suwalszczyźnie. Impreza zakończyła się wspólnym spotkaniem przy ognisku, w którym uczestniczyło 48 uczniów wraz z opiekunami.
b)	Światowego Dnia Ochrony Środowiska (5 czerwca) - impreza plenerowa dla dzieci i młodzieży (rozstrzygnięcie konkursu na strój ekologiczny);	V-VI 10 czerwca br. w siedzibie SPK w Turtulu zorganizowano obchody Światowego Dnia Ochrony Środowiska, podczas których nastąpiło rozstrzygnięcie wcześniej ogłoszonego konkursu na projekt i wykonanie stroju ekologicznego z surowców wtórnych pn. <i>"Bądź EKO-Bądź TRENDY"</i> . W imprezie wzięło udział 37 uczniów .
c)	akcja „Sprzątanie Świata – Polska 2016” (26-30 września) – tygodniowe porządkowanie ścieżek edukacyjnych i szlaków turystycznych,	IX-X zorganizowano akcję "Sprzątanie Świata-Polska 2016", w dniach 26-30.09.2016 r., pod hasłem: <i>"Podaj dalej...drugie życie odpadów"</i> . W akcji wzięli udział uczniowie ze: SPw Wiżajnach, SP w Pawłowce, SP w Jasionowie, Zespołu Szkół w Jeleniewie, Zespołu Szkół nr 3 w Suwałkach, Zespołu Szkół nr 10 w Suwałkach, Zespołu Szkół nr 9 w Suwałkach oraz Gimnazjum w Krasnopolu. W sumie w akcji wzięło udział 206 uczniów . Uporządkowano 52 km szlaków turystycznych i ścieżek poznawczych. Spotkanie podsumowujące akcje odbyło się 30.09.2016 r. w Turtulu, w czasie którego dzieci i młodzież uczestniczyła w licznych zabawach i konkursach.
d)	Europejski Dzień bez Samochodu (Rowerowe sprzątanie świata),	IX-X w ramach obchodów Europejskiego Dnia bez Samochodu zorganizowano "Rowerowe Sprzątanie Świata", czyli rajd rowerowy po terenie SPK połączony ze sprzątnięciem szlaków rowerowych. W rajdzie uczestniczyły 22 osoby . Byli to uczniowie szkół gimnazjalnych z Jeleniewa i Rutki-Tartak.
4. Informowanie o przepisach ochrony środowiska i przyrody:		
a)	informowanie zainteresowanych o przepisach związanych z lokalizacją nowych obiektów budowlanych na terenie Parku oraz architekturą regionalną Suwalszczyzny (ulotka)	I-XII na bieżąco i w zależności od potrzeb Park informował zainteresowanych o przepisach związanych z lokalizacją nowych obiektów budowlanych na terenie Parku oraz architekturą regionalną Suwalszczyzny. Zainteresowanym przekazywano ulotkę na temat zasad lokalizacji inwestycji i przepisów dotyczących budownictwa.
b)	informowanie zainteresowanych o przepisach związanych z funkcjonowaniem parku krajobrazowego.	I-XII na bieżąco i w zależności od potrzeb Park informował o przepisach związanych z funkcjonowaniem parku krajobrazowego.
5. Działalność wydawnicza Parku:		
a)	opracowywanie materiałów informacyjnych, kart pracy oraz prezentacji multimedialnych na potrzeby realizowanych zadań z zakresu edukacji.	I-XII opracowano następujące materiały na potrzeby realizowanych zadań z zakresu edukacji: - przygotowano prezentacje multimedialne oraz karty pracy do zajęć o następującej tematyce: "Świat wokół nas-poznajemy SPK", "Zwiastuny wiosny", "Przystosowanie zwierząt do życia w wodzie" oraz "Działalność edukacyjna Suwalskiego Parku Krajobrazowego".
b)	przygotowywanie tekstów do publikacji popularyzujących walory Parku.	I-XII przygotowanie treści i zdjęć dotyczących oferty SPK do: gazetki turystycznej LATO 2016 w Suwałkach i na Suwalszczyźnie; wydawnictwa "Suwałki turystycznie" wzbogaconego również o wiadomości z obszarów chronionych; folderu pt. "Rowerem przez podlaskie parki narodowe i krajobrazowe"; informatora turystycznego "Aktywny wypoczynek w Suwalskim Parku Krajobrazowym"

c)	aktualizowanie i zarządzanie treścią oficjalnej strony parku www.spk.org.pl	I-XII	na bieżąco aktualizowano treści strony parku www.spk.org.pl, m.in. poprzez zamieszczanie relacji z bieżących wydarzeń, wzbogacanie galerii zdjęć, aktualizowanie informacji.
d)	wydanie broszury (ulotki) "Edukacja przyrodnicza w Suwalskim Parku Krajobrazowym"	II-IX	przygotowano materiał tekstowy oraz zdjęcia do ulotki "Edukacja przyrodnicza w Suwalskim Parku Krajobrazowym"

V. Działalność w zakresie turystyki, rekreacji i promocji

1.	Działalność informacyjna i promocyjna Parku:		
a)	obsługa grup wycieczkowych i turystów indywidualnych - przewodnictwo wycieczek autokarowych po Parku, oprowadzanie po wystawach czasowych, Izbie Regionalnej i po ścieżkach edukacyjno-przyrodniczych,	I-XII	W ramach obsługi wycieczek autokarowych i terenowych po ścieżkach edukacyjno-przyrodniczych (poza działalnością Zielonej Szkoły w Turtulu obsłużono 1788 osób .
b)	obsługa punktu informacji turystycznej w siedzibie Parku oraz prowadzenie statystyki ruchu turystycznego,	I-XII	Punkt informacji turystycznej przy siedzibie Parku w sezonie letnim (VII-VIII) prowadzono 6 dni w tygodniu (pon.-pt. 8.00 - 19.00, w soboty 11.00-18.00), a w ciągu roku w ramach godzin pracy SPK. W 2016 udzielono informacji 4 565 osobom , w tym 263 turystów z zagranicy stanowiącym 5,76% ogółu odwiedzających. Wedle punktu pomiarowego (licznik turystyczny) zamontowanego w okolicy siedziby Parku w Turtulu, zarejestrowano 44 744 osoby , w tym 22 906 wyjść i 21 838 wejść.
c)	gromadzenie i aktualizowanie danych dotyczących turystyki pobytowej oraz ich rozpropagowanie na stronie internetowej Parku i w wydawanych informatorach,	I-XII	Aktualizację danych dotyczących turystyki pobytowej, na bieżąco prowadzono na stronie internetowej Parku oraz w wydanym informatorze turystycznym (nakład 2000 egz.) <i>"Aktywny wypoczynek w Suwalskim Parku Krajobrazowym"</i>
d)	przekazywanie materiałów promocyjnych Parku na targi i imprezy turystyczne.	I-XII	Przekazano materiały promocyjne Parku na następujące targi i imprezy turystyczne: - Międzynarodowe Targi Turystyczne ADVENTURE w Wilnie (22-24.01.2016), - Targi Turystyczne GLOBalnie 2016 w Katowicach (18-20.03.2016), - 21. Targi Turystyki i Wypoczynku LATO 2016 w Warszawie (22-24.04.2016), - Suwałki Blues Festival (7-10.07.2016), - Targi Turystyczne WORLD TRAVEL SHOW NADARZYN I CAMPER CARAVAN SHOW 2016 (14-16.10.2016)
2.	Organizacja i udział w akcjach i imprezach promujących Park, ochronę środowiska oraz lokalną historię i kulturę:		
a)	udział w krajowych targach turystycznych,	I-XII	Przekazano materiały i gadzety promocyjne Parku do Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach w celu dystrybucji na stoisku promocyjnym Urzędu Miasta Suwałki i Suwalskiej Organizacji Turystycznej: - Międzynarodowe Targi Turystyczne ADVENTURE w Wilnie (22-24.01.2016), - Targi Turystyczne GLOBalnie 2016 w Katowicach (18-20.03.2016), - 21. Targi Turystyki i Wypoczynku LATO 2016 w Warszawie (22-24.04.2016), - Suwałki Blues Festival (7-10.07.2016) - Targi Turystyczne WORLD TRAVEL SHOW NADARZYN I CAMPER CARAVAN SHOW 2016 (14-16.10.2016)

b)	udział w imprezach poświęconych tematyce turystyczno-edukacyjnej,	I-XII	Udział w imprezach poświęconych tematyce turystyczno-edukacyjnej: - Światowy Dzień Ochrony Środowiska w Białymstoku (11.06.2016) - Jarmark Kamedulski w Suwałkach (06.08.2016)
c)	organizacja Nocy Świętojańskiej w Turtulu,	VI	24 czerwca 2016r. we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Woj. Podlaskiego i Urzędem Gminy w Jeleniewie zorganizowano "Noc Świętojańską w Turtulu" z udziałem ludowych i folkowych zespołów muzycznych (Przeroślaki, Chłopcy z Nowoszyszek, Kapela Hanki Wójcik i Kapela Klezmerska Teatru Sejneńskiego), której towarzyszyły: występ Teatru Seniora „Zgryz”, który zaprezentował spektakl pt. „Wieczór paniński”, gra terenowa "W poszukiwaniu kwiatu paproci", gwarą opowiedziane gawędy i zwyczaje sobótkowe oraz pokazy tańca z ogniem grupy "Nie Po Drodze".
d)	organizacja rajdu pieszego po SPK dla mieszkańców Suwałk i osób zainteresowanych (realizacja zadania uzależniona od pozyskania środków finansowych).	VI	W ramach realizacji zadania publicznego "Poznaj miejsce w którym żyjesz - niezwykła Hańcza" dofinansowanego przez Urząd Miejski w Suwałkach zorganizowano rajd pieszy dla 48 mieszkańców Suwałk pod hasłem "Świętojańska Wędrówka", który odbył się opieką przewodnika z SPK. Rajd odbył się w połączeniu z organizowaną "Nocą Świętojańską w Turtulu". Tematem przewodnim rajdu było jezioro Hańcza. Trasa wędrówki prowadziła szlakiem niebieskim od ruin dworu i parku podworskiego w Starej Hańczy do miejscowości Błaskowizna. Po drodze uczestnicy dowiedzieli się o geomorfologii, bogactwie przyrodniczym oraz historii utworzenia rezerwatu "Jeziora Hańcza" i SPK.
e)	„Dzień otwarty w SPK” - jednodniowa oferta edukacyjno-rekreacyjna SPK skierowana do turystów i mieszkańców SPK w sezonie letnim.	VII	Organizacja gry terenowej pt. "Wśród lasów, pól i jezior, czyli co nie tylko Żwirek i Muchomerek wiedzieć powinni o krajobrazie Suwalszczyzny" - współorganizacja z Wigierskim Parkiem Narodowym gry terenowej w dniu 04.06.2016 (Muzeum Wigier w Starym Folwarku) i 30.07.2016 (Suwalski Park Krajobrazowy w Turtulu). Celem gry było zachęcenie uczestników do aktywnego wypoczynku oraz pogłębienie wiedzy na temat SPK (jubileusz 40 lat). Impreza była skierowana do turystów, mieszkańców SPK i Suwałk. Udział w grze wzięło 97 osób . Uczestnicy mieli do wyboru dwie trasy - 7 km i 10 km, na których czekały miejsca z zadaniami, np. rozpoznawanie ryb z jeziora Hańcza, nazwanie roślin rosnących w SPK, czy rozpoznania pospolitych gatunków drzew.
3.	Wydanie ulotki "Agroturystyka w Suwalskim Parku Krajobrazowym"	I-XII	Ulotka "Agroturystyka w Suwalskim Parku Krajobrazowym" nie została wydana, ponieważ nie rozdysponowano poprzednio wydanego nakładu.
4.	Współpraca z samorządami, organizacjami, instytucjami i punktami informacji turystycznej działającymi na rzecz rozwoju turystyki w regionie.	I-XII	Współpraca z Departamentem Edukacji, Sportu i Turystyki Województwa Podlaskiego w Białymstoku: Przygotowanie i przekazanie treści dotyczącej aktualnej oferty edukacyjnej Parku oraz zdjęć przedstawiających przyrodę, krajobrazy oraz zajęcia edukacyjne do folderu pt. "Rowerem przez podlaskie parki narodowe i krajobrazowe". Współpraca z Wydziałem Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach: - Przygotowanie treści i zdjęć dotyczących oferty SPK do gazetki turystycznej LATO 2016 w Suwałkach i na Suwalszczyźnie oraz otrzymanie bezpłatnych egzemplarzy na potrzeby punktu informacji turystycznej w Turtulu, - Przygotowanie treści i zdjęć dotyczących oferty Parku do wydawnictwa "Suwałki turystycznie" wzbogacone również o wiadomości z obszarów chronionych, m.in. o SPK. Współpraca z Suwalską Izbą Rolniczo-Turystyczną w Suwałkach: Przygotowanie treści i zdjęć dotyczących oferty SPK do publikacji pt. "Pakiet Podróżnika po Województwie Podlaskim". Oferta skierowana do rodzin z dziećmi. Otrzymano bezpłatne egzemplarze na potrzeby punktu informacji turystycznej w Turtulu.

			<p>Przekazano nieodpłatnie gadzety i materiały promocyjne SPK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - międzyszkolny konkurs wiedzy turystycznej dotyczącego tematyki szlaku rowerowego Green Velo (Zespół Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach), - kiermasz charytatywny dedykowany dzieciom chorym onkologicznie z terenu suwalskiego (Zespół Szkół nr 9 w Suwałkach), - przewodnicy turystyczni z całej Polski, uczestnicy szkolenia metodycznego "Przewodnictwo turystyczne na obszarach przyrodniczo cennych" (Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Regionalny Oddział w Białymstoku), - Biuro Turystyczne 100-MIL z Belchatowa organizujące wycieczki dla grup szkolnych, - projekt edukacyjny pt. "Ziemia" - Przedszkole nr 28 im. "Małych Astronomów" z Poznania, - uczestnikom Terenowej Szkoły Przyrodników z Zespołu Szkół nr 73 w Warszawie - na festyn pn. "Schizofrenia-otwórzcie drzwi" w Lipniaku oraz więźniom aresztu w Białymstoku. <p>Przekazano nieodpłatnie materiały promocyjne SPK do Informacji Turystycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CIT w Augustowie, - CIT w Suwałkach, - Centrum Obsługi Turysty KORDEGARDA w Dowspudzie, - Punkt Informacji Turystycznej Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi w Drozdowie. <p>Współpraca z Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną i Polską Organizacją Turystyczną:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udostępnianie statystyki odwiedzin turystów krajowych i zagranicznych, - przeprowadzono 98 ankiet z turystami odwiedzającymi punkt informacji turystycznej, - udział w kolejnej edycji certyfikacji jednostek informacji turystycznych i zgłoszenie Punktu Informacji Turystycznej przy siedzibie SPK do certyfikacji. Uzyskanie Certyfikatu Polskiego Systemu Informacji Turystycznej w kategorii: *** na okres IX.2016 - IX.2018 - zgłoszenie na ogólnopolski konkurs na Najlepsze Centrum IT - XII.2016 <p>Współpraca z Suwalską Organizacją Turystyczną:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu Członków SOT - przekazanie materiałów promocyjnych Parku na targi turystyczne WORLD TRAVEL SHOW NADARZYN I CAMPER CARAVAN SHOW 2016 - udział w spotkaniu programowym SOT
5.	Działalność rekreacyjno-edukacyjna:		
a)	obsługa wypożyczalni sprzętu turystycznego przy siedzibie Parku	I-XII	w ciągu roku z usług wypożyczalni sprzętu turystycznego przy siedzibie SPK skorzystało 69 osób .
b)	organizacja rajdu narciarskiego dla młodzieży gimnazjalnej, (w zależności od warunków śnieżno-pogodowych)	I-III	VI Rajd Narciarski o Puchar Dyrektora SPK odbył się 19.02.2016 r. Ze względu na warunki atmosferyczne, rajd miał formę biegu przełajowego przy siedzibie SPK. Udział wzięło 35 uczniów reprezentujących cztery gimnazja w: Jeleniewie, Przerośli, Rutce-Tartak i Wiżajnach. Rajd połączony był z "Konkursem wiedzy o SPK". Impreza została dofinansowana przez Powiat Suwalski.
c)	organizacja rajdu rowerowego pn. „Rowerowe Sprzątanie Świata” dla młodzieży gimnazjalnej.	IX-X	w ramach obchodów Europejskiego Dnia bez Samochodu zorganizowano "Rowerowe Sprzątanie Świata", czyli rajd rowerowy po terenie SPK połączony ze sprzątnięciem szlaków rowerowych. W rajdzie uczestniczyły 22 osoby . Byli to uczniowie szkół gimnazjalnych z Jeleniewa i Rutki-Tartak.

6.	Podejmowanie działań mających na celu poprawę funkcjonowania szlaków turystycznych przebiegających przez teren Parku:		Wykonanie kamiennej kładki oraz schodów z poręczą na ścieżce poznawczej "Doliną Czarnej Hańczy". Wykonanie ławek w Starej Hańczy, Przełomce, na ścieżce poznawczej "Doliną Czarnej Hańczy".
a)	uzupełnienie drogowskazów informacyjnych na szlakach turystycznych i ścieżkach poznawczych Parku.	V-X	Bieżące uzupełnianie drogowskazów informacyjnych na szlakach turystycznych i ścieżkach poznawczych Parku.

VI. Współpraca z innymi podmiotami w zakresie ochrony Parku

1.	Współpraca ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK "Kraina Hańczy"- pozyskiwanie środków na dodatkową działalność w zakresie ochrony przyrody, edukacji i turystyki.	I-XII	We współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK "Kraina Hańczy", Park pozyskał środki na realizację zadań: 1). "Zimowy Bieg o Puchar Dyrektora Suwalskiego Parku Krajobrazowego". Powiat Suwalski (2 010,00 zł); 2). "Poznaj miejsce w którym żyjesz - niezwykła Hańcza". Urząd Miasta Suwałki (2 260,00 zł); 3). "Jubileusz czterdziestu lat Suwalskiego Parku Krajobrazowego - pierwszego parku krajobrazowego w Polsce". WFOŚiGW w Białymstoku (28 800,00 zł) i Województwo Podlaskie (23 000,00 zł); 4). "Doposażenie bazy edukacyjnej przy siedzibie SPK w Turtulu oraz dostosowanie jej do potrzeb osób niepełnosprawnych". WFOŚiGW w Białymstoku (51 000,00 zł); 5) "Poznaj swoją małą ojczyznę" - wycieczka krajoznawcza dla laureatów konkursu wiedzy o Suwalskim Parku Krajobrazowym. Urząd Miasta Suwałki (2 330,00 zł);
2.	Udział w postępowaniu administracyjnym na etapie tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i zmian wprowadzanych w tych planach.	I-XII	Park nie brał udziału w postępowaniach administracyjnych na etapie tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i zmian wprowadzonych w tych planach, ponieważ w 2016 roku żadna z gmin z obszaru Parku nie przystąpiła do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
3.	Uzgadnianie lokalizacji oraz opiniowanie projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, projektów architektonicznych dla obiektów budowlanych oraz innych inwestycji pod względem zgodności z treścią aktów prawnych oraz z planem ochrony Parku.	I-XII	Park opiniował projekty decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, projekty architektoniczne dla obiektów budowlanych oraz innych inwestycji pod względem: zgodności z treścią aktów prawnych oraz planem ochrony parku, dostosowania do regionalnych form architektoniczno-budowlanych i zachowania tradycyjnych założeń przestrzennych. Zaopiniowano 20 decyzji o warunkach zabudowy (16 opinii pozytywnych) w tym 5 opinii dotyczących nowej zabudowy siedliskowej, zgłoszono do uzgodnienia 1 projekt, wpłynęło 11 zawiadomień dotyczących różnych postępowań, uczestniczono w 5 wizjach lokalnych oraz 1 rozprawie administracyjnej.
4.	Współpraca z instytucjami i organizacjami w zakresie ochrony przyrody i środowiska oraz promocji Parku.	I-XII	Park prowadził współpracę z następującymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się ochroną przyrody i ekologią: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Główna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Polskie Towarzystwo Służb Ochrony Przyrody, parki krajobrazowe z województwa i Polski, urzędy gmin, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Urząd Miasta w Suwałkach, Starostwo Powiatowe w Suwałkach, Nadleśnictwo Suwałki, Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt w Mikołajówce, Ośrodek Wspierania Aktywności w Lipniaku, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku, Stowarzyszenie Miłośników SPK "Kraina Hańczy", Wigierski Park Narodowy, Biebrzański Park Narodowy, Białowiecki Park Narodowy, Firma EKO w Jeleniewie, Suwalska Organizacja Turystyczna, Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna, Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna, Polska Organizacja Turystyczna, Suwalski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Suwałkach. Zakres współpracy zawierają inne punkty opisujące działania SPK w 2016 roku.

	5.	Współpraca z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w oparciu o art. 124 §1 <i>ustawy z dn. 3.10. 2008 r. o udostępnianiu inform. o środowisku i jego ochronie</i>	I-XII	Współpraca objęła, m.in. konsultacje związane z inwestycjami na terenie SPK.
VII. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działalność statutową Parku				
	1.	Przygotowanie wniosku "Konkursy i imprezy edukacyjno-plenerowe z SPK w 2016 roku". Projekt kierowany do WFOŚiGW w Białymstoku.	I	Uzyskano dofinansowanie z WFOŚiGW w Białymstoku i zrealizowano wniosek "Konkursy i imprezy edukacyjno-plenerowe z SPK w 2016 roku". Kwota dotacji - 12 400,00 zł
	2.	Przygotowanie wniosku "VI Edycja Rajdu Narciarskiego o Puchar Dyrektora SPK". Projekt kierowany, we współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK "Kraina Hańczy", do Starostwa Powiatowego w Suwałkach.	I	Przy współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK "Kraina Hańczy" uzyskano dofinansowanie na realizację zadania publicznego pn. "Zimowy Bieg o Puchar Dyrektora Suwalskiego Parku Krajobrazowego". Kwota dotacji - 2010,00 zł
	3.	"Poznaj miejsce w którym żyjesz - niezwykła Hańcza" (rajd pieszy dla mieszkańców Suwałk). Projekt złożony do Urzędu Miejskiego w Suwałkach w grudniu 2015 r. we współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK "Kraina Hańczy".	III-VII	Przy współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK "Kraina Hańczy" uzyskano dofinansowanie na realizację zadania publicznego pn. "Poznaj miejsce w którym żyjesz - niezwykła Hańcza". Kwota dotacji - 2 260,00 zł
	4.	"Jubileusz czterdziestu lat Suwalskiego Parku Krajobrazowego – pierwszego parku krajobrazowego w Polsce" - wniosek skierowany do WFOŚiGW w Białymstoku i Województwa Podlaskiego (we współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK "Kraina Hańczy").	I-XII	Przy współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK "Kraina Hańczy" uzyskano dofinansowanie na realizację zadania publicznego pn. "Jubileusz czterdziestu lat Suwalskiego Parku Krajobrazowego - pierwszego parku krajobrazowego w Polsce". Kwota dotacji - 28 800,00 zł
	5.	"Doposażenie bazy edukacyjnej przy siedzibie SPK w Turtulu oraz dostosowanie jej do potrzeb osób niepełnosprawnych" - wniosek skierowany do WFOŚiGW w Białymstoku i Województwa Podlaskiego (we współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK "Kraina Hańczy")	III-X	Przy współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników SPK "Kraina Hańczy" uzyskano dofinansowanie na realizację zadania publicznego pn. "Doposażenie bazy edukacyjnej przy siedzibie SPK w Turtulu oraz dostosowanie jej do potrzeb osób niepełnosprawnych". Realizacja zakończenia zadania została przedłużona do 31 stycznia 2017r. Kwota dotacji - 51 000,00 zł;
VIII. Prace gospodarcze				
	1.	Remont kładki na ścieżce edukacyjnej "U źródeł Szeszupy" i parkingu samochodowego w Starej Hańczy.	V-VI	Bieżąca konserwacja i naprawy kładki na ścieżce edukacyjnej "U źródeł Szeszupy" i naprawy na parkingu samochodowego w Starej Hańczy.

IX. Inne			
1.	Uczestniczenie w szkoleniach, warsztatach i konferencjach dotyczących zakresu pracy Parku.	I-XII	28.01.2016 Białystok: Usuwanie drzew i krzewów – nowe obowiązki i kompetencje Marszałka
			15.04. 2016 Biebrzański Park Narodowy: szkolenie dla pracowników parków narodowych i krajobrazowych, problemy ochrony przyrody na podstawie doświadczeń BPN; organizator – Polskie Towarzystwo Służb Ochrony Przyrody
			09.09.2016 (Białowieża) - udział w konferencji pt. "Możliwości rozwoju turystyki rowerowej w podlaskich parkach narodowych i krajobrazowych a ich ochrona" organizowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
			20.09.2016 (Białystok) - udział w konferencji pt. "Wiedza, produkt i współpraca kluczem do sukcesu w turystyce" organizowanej przez Podlaską Regionalną Organizację Turystyczną
			13-15.10.2016. XXXII Krajowe Seminarium Malakologiczne, Spała. prezentacja posteru: Ślimaki lądowe SPK
			22.10.2016 (Krzywe) - udział w warsztatach "Eksperymenty przyrodnicze w praktyce" organizowanych przez WPN
			28.10.2016 (Augustów) - udział w szkoleniu warsztatowym pt. "Lokalny lider ekoturystyki" organizowanego przez Podlaską Regionalną Organizację Turystyczną i Fundację Business to Business
			09.11.2016 (Białystok) - II Konferencja Ekoturystyczna - "Turystyka kulinarna jako wyrazisty smak trendu "slow life"
			21.11.2016 r. (Białowieża) - udział w uroczystościach związanych z finałem Wojewódzkiego Konkursu Wiedzy Ekologicznej "Różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody w Polsce"
			28.11.2016 (Suwałki) - udział w szkoleniu dla osób wprowadzających oferty na realizację zadań publicznych m.in. z turystyki w systemie WITKAC organizowanym przez Urząd Miasta Suwałki.
02.12.2016 (Suwałki) - udział w obchodach Jubileuszu 15-lecia Suwalskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Suwałkach			
2.	Organizacja posiedzenia Rady Parku.	VI	Posiedzenie Rady SPK odbyło się 30.06.2016r. w Turtulu. Rada zapoznała się i przyjęła sprawozdanie merytoryczne i finansowe SPK za 2015r., oraz plan pracy na 2016r. Na spotkaniu zostały również omówione działania związane z rokiem jubileuszowym SPK: organizacja gry terenowej na terenie SPK i WPN oraz konferencji jubileuszowej z okazji 40-lecia SPK, jak również zaplanowanych projektów na 2016r., na które Park uzyskał dotacje celowe. Poza tym, przedstawiono nowe zadanie powierzone SPK przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, a związane z wydawaniem decyzji administracyjnych dotyczących wycinki drzew na terenie miasta Suwałki. Omówiono również sprawę jazu w Turtulu, który wymaga remontu, a jest własnością Powiatu Suwalskiego.
3.	Organizacja obchodów jubileuszu 40 lat SPK - wszystkie imprezy edukacyjne i rekreacyjne w 2016 r. będą podkreślały jubileusz Parku. Wydarzeniem szczególnie upamiętniającym będzie dwudniowa konferencja oraz wydawnictwo pokonferencyjne.	I-XII	W dniach 15-16 września 2016r. została zorganizowana konferencja "40. lat funkcjonowania parków krajobrazowych w Polsce. Stan i ochrona wód SPK", składająca się z sesji referatowej (I dzień) i sesji terenowej po SPK (II dzień). W konferencji wzięło udział ok. 100 osób, m.in. przedstawiciel posła RP J. Zielińskiego, Marszałek Województwa, Prezydent Miasta Suwałki, Starostowie i Wójtowie, dyrektorzy departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, RDOŚ, WIOŚ, dyrektorzy szkół, dyrektorzy i pracownicy parków narodowych i krajobrazowych z Polski, pracownicy SPK, przedstawiciele instytucji i organizacji współpracujących. Wydawnictwo pokonferencyjne zostanie wydane w I kwartale 2017r.

4.	Poza planem:	<p>* uczestniczono w pracach komisji konkursowej Powiatowego Konkursu Fotograficznego "Matematyka w przyrodzie".</p> <p>* zorganizowano międzyszkolny konkurs wiedzy o Suwalskim Parku Krajobrazowym pn. "Poznaj swoją małą ojczyznę". Konkurs skierowany był do uczniów szkół gimnazjalnych z terenu miasta Suwałki. Wzięło w nim udział 102 uczniów. Nagrodą w konkursie była wycieczka po najpiękniejszych miejscach w SPK, której organizatorem był Suwalski Park Krajobrazowy oraz Stowarzyszenie Miłośników SPK "Kraina Hańczy".</p> <p>* zorganizowano etap szkolny i powiatowy VII edycji Wojewódzkiego Konkursu Wiedzy Ekologicznej "Różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody w Polsce", którego głównym organizatorem był Białowieski Park Narodowy a parki narodowe i krajobrazowe województwa podlaskiego współorganizatorami. W konkursie wzięło udział 30 uczniów.</p> <p>* uczestniczono w ewaluacji zewnętrznej przeprowadzanej przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku w Szkole Podstawowej w Rutce-Tartak.</p> <p>* zorganizowano pobyt grupy seniorów z Suwałk w siedzibie Suwalskiego Parku Krajobrazowego w Turtulu w ramach przedsięwzięcia "Cztery pory roku z seniorami na Suwalszczyźnie - Jesień".</p> <p>* zorganizowano pobyt grupie młodzieży z Ukrainy w siedzibie Suwalskiego Parku Krajobrazowego w Turtulu w ramach współpracy Urzędu Gminy Puńsk ze Związkiem Gmin Wiejskich (20 osób).</p> <p>* warsztaty plenerowe w Turtulu "Światło - wyrażam siebie" organizowane w ramach XV Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Dzieci i Młodzieży (współpraca z Suwalskim Ośrodkiem Kultury).</p> <p>* udział w Międzynarodowych Targach Turystycznych BALTTOUR 2016 w Rydze w dniach 5.02.-7.02.2016 r.</p> <p>* uczestniczono w sesji fotograficznej rzeki Czarna Hańcza, której odcinek znajdujący się m.in. na terenie SPK zgłoszony został do udziału w konkursie "Rzeka Roku 2016".</p>
----	--------------	--